

Sygn. akt II Kzw 283/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: Prezes SO Robert Pelewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Edyta Belczowska

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2014 r.

sprawy **J. L.** skazanego z art. 178a§2 kk, na skutek zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 12.11.2014r. w sprawie II Ko 1859/14 o odmowie uwzględnienia wniosku o umorzenie należności sądowych w sprawie II K 677/13 Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu,

na mocy art. 437 § 1 kpk w zw. z art.1 § 2 kkw

postanowił

I. **utrzymać w mocy** zaskarżone postanowienie;

II. **zwolnić** skazanego J. L., w całości, od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a wydatkami w tym zakresie **obciążyć** Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 24 września 2013 r. w sprawie II K 677/13 J. L. został skazany za popełnienie przestępstwa z art. 178a§2 kk m.in. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby 2 lat oraz na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, przy określeniu jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł. Wyrokiem tym zasądzono ponadto od J. L. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w łącznej kwocie 260 zł.

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu w sprawie II Ko 2837/13 rozłożył wobec skazanego J. L. orzeczoną karę grzywny oraz zasądzone koszty sądowe na 10 rat.

Postanowieniem II Ko 529/14 z dnia 25 marca 2014 r. Sąd Rejonowy odwołał rozłożenie na raty orzeczonej kary grzywny i kosztów sądowych.

W dniu 30 października 2014 r. skazany złożył do Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu wniosek o umorzenie reszty niezapłaconej kary grzywny oraz kosztów sądowych ze względu na trudną sytuację finansową i bytową, a zwłaszcza ze względu na fakt aktualnego przebywania w zakładzie karnym. Skazany podkreślił, że przed osadzeniem w zakładzie karnym był osobą bezrobotną.

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2014 r. tenże Sąd nie uwzględnił wniosku skazanego J. L. o umorzenie kary grzywny i kosztów sądowych orzeczonych wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 24 września 2013 r. w sprawie II K 677/13, uznając że w sprawie tej należy rozważyć w pierwszej kolejności zastosowanie kar zastępczych ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności. Sąd I instancji wskazał również, że nie zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek”, który w myśl przepisu art. 51§1 kkw uzasadniałby umorzenie kary finansowej wobec J. L..

Na powyższe postanowienie Sądu skazany wniósł zażalenie ponownie podnosząc, że przebywa w Zakładzie Karnym w U., nie posiada żadnych środków finansowych ani źródeł dochodu, aby zapłacić całość należności względem Skarbu Państwa.

Skazany wniósł o umorzenie kwot należnych Skarbowi Państwa z tytułu wyroku II K 677/13 Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 24 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu stwierdził, co następuje:

Zażalenie skazanego J. L. nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I Instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w danej sprawie i z poczynionych ustaleń wyciągnął trafne wnioski.

Przede wszystkim należy podkreślić, że zaskarżone postanowienie II Ko 1859/14 Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 12 listopada 2014 r. zapadło m.in. na mocy art. 51 § 1 kkw. Zgodnie z tym przepisem jeżeli skazany, z przyczyn od niego niezależnych, nie uścił grzywny, a wykonanie tej kary w innej drodze okazało się niemożliwe lub niecelowe, sąd może, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, grzywnę umorzyć w części, zaś wyjątkowo - również w całości.

Wykładnia językowa tego przepisu prawa jest jednoznaczna i nie pozostawia żadnych wątpliwości – umorzenie kary pieniężnej jest możliwe tylko wówczas, gdy:

1. wykonanie kary jest niemożliwe z przyczyn niezależnych od skazanego,
2. wykonanie kary w innej drodze okazało się niemożliwe,
3. zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek.

Sąd przed wydaniem postanowienia w przedmiocie całkowitego lub częściowego umorzenia kary grzywny winien zatem w pierwszej kolejności ustalić, czy wykonanie kary grzywny przez skazanego jest faktycznie niemożliwe z przyczyn od niego niezależnych. Analizując sytuację J. L. trzeba wskazać, że zarządono mu wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 18 lutego 2014r. (II Ko 2818/13), a jako podstawę decyzji procesowej wskazano treść art. 75§2 kk. Natomiast jako okoliczności faktyczne wskazano nie wywiązywanie się z obowiązku powstrzymania od nadużywania alkoholu, nie podjęcie leczenia, a następnie nadużywanie alkoholu i agresywne zachowania wobec żony. Sekwencja przedstawionych dotychczas zdarzeń nie pozostawia wątpliwości, że opisane zachowania J. L. miały miejsce już po wydaniu wyroku w sprawie II K 677/13 i te właśnie zachowania skutkowały osadzeniem go w zakładzie karnym. Brak więc jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że wykonanie kary grzywny rozłożonej na raty jest niemożliwe z przyczyn niezależnych od skazanego – bo to bowiem właśnie przyczyny całkowicie zależne od skazanego, a wyżej opisane, doprowadziły do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności i osadzenia J. L. w zakładzie karnym, a tym samym także do niemożności uiszczania grzywny ze względu na brak pracy i majątku.

W następnej kolejności orzekający w sprawie Sąd powinien ponadto ustalić i rozważyć, czy możliwe i celowe jest wykonanie zastępczej kary ograniczenia wolności lub zastępczej kary pozbawienia wolności (art. 45 i 46 kkw). Trzeba w tym miejscu podkreślić, że zarówno w sytuacji osobistej, rodzinnej, socjalnej, jak i majątkowej J. L., możliwe i celowe będzie wykonanie zastępczej kary ograniczenia wolności lub zastępczej kary pozbawienia wolności. Jak bowiem wynika z analizy akt sprawy II Wp 86/14 skazany w dalszym ciągu nadużywa alkoholu, nie poddał się leczeniu odwykowemu i nie przyczyniał się do utrzymania rodziny. Tak więc wykonanie jednej z form kar zastępczych nie będzie miało żadnych negatywnych konsekwencji dla rodziny skazanego.

Kiedy Sąd ustali, że wykonanie kary (także w formach zastępczych) jest faktycznie niemożliwe, to należy rozważyć, czy dany wypadek jest „szczególnie uzasadniony”. W orzecznictwie przyjmuje się, że szczególnie uzasadniony wypadek na gruncie przepisu art. 51 kkw, to zaistnienie po wydaniu wyroku orzekającego grzywnę, koszty sądowe lub środek karny, takiego zdarzenia, które powoduje, że rozstrzygnięcie to staje się dla skazanego i jego najbliższych nadmiernie

represyjne, niesprawiedliwe w odczuciu społecznym. Z taką sytuacją mielibyśmy zaś do czynienia gdyby skazanego i jego rodzinę dotknęło zdarzenie nagłe, porównywalne z klęską żywiołową (np. pożar, powódź, inna katastrofa lub ciężka choroba, ciężkie kalectwo), które spowodowałoby wydatne pogorszenie sytuacji majątkowej i stanowiłoby poważne zagrożenie dla podstaw egzystencji skazanego i jego najbliższych (postanowienie II AKz w 412/11 SA w Lublinie z dnia 11.05.2011 r.; LEX nr 895943).

Przekładając powyższe na grunt przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu stoi na stanowisku, że skazany co prawda nie wykonał kary grzywny, niemniej jednak możliwe jest wykonanie tej kary przez skazanego w formie zastępczej przewidzianej w art. 45 i 46 kkw. Ponadto w sprawie tej nie zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek” w rozumieniu art. 51 kkw – pobyt w zakładzie karnym i brak możliwości zarobkowania do takich się nie zalicza. Tym samym Sąd Okręgowy w pełni popiera stanowisko Sądu I instancji w tej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd nie mógł pozytywnie ustosunkować się do zażalenia skazanego J. L.. Znalazło to swój wyraz w treści niniejszego postanowienia.

Utrzymując w mocy zaskarżone postanowienie Sąd Odwoławczy działał w oparciu o art. 437 § 1 kpk, który to przepis z mocy art. 1 § 2 kkw znajduje swoje posiłkowe zastosowanie także w postępowaniu wykonawczym.

Sąd zwolnił J. L. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a poniesionymi w tym zakresie wydatkami obciążył Skarb Państwa, uznając, że sytuacja majątkowa skazanego uzasadnia istnienie przesłanek z art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 1 § 2 kkw.